

Valtuustoaloite

Joutsan kunnanvaltuusto

15.12.2025

Asia: Ennakkoarvioinnin velvoitteiden noudattaminen kunnan päätöksenteossa

Johdanto

Suomen lainsäädäntö velvoittaa kuntia ja hyvinvointialueita arvioimaan päätösten vaikutuksia ennakkoon useiden eri lakien perusteella. Näitä ovat muun muassa Terveystieteidenhuoltolaki (1326/2010, 11 §), Kuntalaki (410/2015), Hallintolaki (434/2003), Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021), Tasa-arvolaki (609/1986), Maankäyttö- ja rakennuslaki (204/2015) sekä Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017).

Näiden lakien yhteinen tavoite on varmistaa, että päätöksenteossa huomioidaan ennakolta vaikutukset kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen, tasa-arvoon, ympäristöön ja muihin keskeisiin tekijöihin.

Ehdotus

Me allekirjoittaneet valtuutetut ehdotamme, että Joutsan kunnassa otetaan käyttöön selkeä toimintatapa, jonka mukaisesti **kaikki valtuustolle, kunnanhallitukselle ja lautakunnille tehtävät esitykset sisältävät ennakkoarvioinnin** edellä mainittujen lakien mukaisesti.

Tämä tarkoittaa, että esityksiin liitetään valmisteluvaiheessa arvio päätöksen vaikutuksista:

- kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin
- taloudellisiin vaikutuksiin
- tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen
- ympäristöön ja elinoloihin

Perustelut

- Ennakkoarviointi parantaa päätöksenteon laatua ja läpinäkyvyyttä.
- Se tukee kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.
- Se varmistaa, että kunta toimii lain edellyttämällä tavalla ja vahvistaa luottamusta hallintoon.
- Se helpottaa valtuutettujen ja muiden päättäjien työtä tarjoamalla selkeän kuvan päätösten vaikutuksista ennen niiden hyväksymistä.

Esimerkiksi Helsingin kaupungin ohjeiden mukaan ennakkovaikutusten arvioinnista päätösehdotuksen yhteydessä tulee esityslistasta käydä ilmi:

- Lyhyt perustelu valituista arviointinäkökulmista ja / tai poisjätetyistä näkökulmista
- Lyhyt perustelu valinnalle suppean ja laajan arvioinnin välillä
- Mitkä ovat keskeiset tulokset
- Miten arviointi on suoritettu
- Mitä tietolähteitä on käytetty
- Miten kuuleminen vaikutuksista on toteutettu
- Mihin oletuksiin arviointi perustuu

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää, että **kaikki valtuustolle, kunnanhallitukselle ja lautakunnille tuotavat esitykset sisältävät ennakoarvioinnin edellä mainittujen lakien mukaisesti** ja Helsingin kaupungin malliohjeistusta noudattaen. Kunnanhallitus veloitetaan huolehtimaan siitä, että valmistelijoille annetaan tarvittavat ohjeet ja koulutus ennakoarvioinnin toteuttamiseen.

Joutsassa 15.12.2025

Kokoomuksen ja perussuomalaisten valtuustoryhmä